

Slovensko chystá najväčšie zvýšenie minimálnej mzdy za posledné roky. O viac ako desať percent

(finweb.hnonline.sk; 18/08/2017; ČTK ; Zaradenie: Finweb)

<http://finweb.hnonline.sk/ekonomika/1012716-slovensko-chysta-najvacsie-zvysenie-minimalnej-mzdy-za-posledne-roky>

Slovensko pripravuje jedno z najväčších zvýšení minimálnej mzdy za posledné roky, a to o viac ako desať percent.

Počíta s tým ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, definitívne o tom rozhodne vláda.

Nárast o vyše 10 percent

Zástupcovia odborov a zamestnávateľov sa v tomto týždni na úprave najnižšieho zárobku nedohodli.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny navrhlo nárast minimálnej mzdy od januára budúceho roka na 480 eur z tohtoročných 435 eur, teda o 10,3 percenta.

Už skôr sa pre výrazný rast minimálnej mzdy vyslovil premiér Robert Fico, podľa ktorého by najnižší zárobok pracovníkov na Slovensku mal v roku 2019 prekročiť hranicu 500 eur.

Minimálnu mzdu poberá na Slovensku len zlomok zamestnancov, jej zvyšovanie má ale podľa niektorých politikov všeobecne podporiť nárast zárobkov pracovníkov v dobe ekonomického rastu a nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily.

Minimálnu mzdu máme vyššiu než Česi

Mzdy na Slovensku sú oveľa nižšie ako vo vyspelých krajinách západnej Európy.

Podnikateľská aliancia Slovenska vypočítala, že na zvýšenie minimálnej mzdy zarobia na daniach a povinných odvodoch štát a systém verejného zdravotného a sociálneho poistenia viac, než stúpne čistý zárobok pracovníka s minimálnou mzdou.

Aliancia tiež vyzvala vládu, aby sa postarala o zvýšenie čistého príjmu zamestnancov formou zníženia daní a povinných odvodov.

Minimálna mzda na Slovensku je v súčasnosti vyššia ako v Českej republike, kde je 11-tisíc českých korún a v budúcom roku by podľa návrhu ministerstva práce mohla stúpnuť na 12 200 českých korún.

Priemerná hrubá mzda na Slovensku je naopak nižšia ako v Česku.

V prvom tohtoročnom štvrtroku dosiahla 897 eur (23 430 Kč), v ČR priemerný zárobok vzrástol na 27 889 českých korún.

[Späť na obsah](#)

Štrajkujúcim má zostať zdravotné poistenie, zaplatia ho odbory (pravda.sk; 20/08/2017; SITA ; Zaradenie: Spravodajstvo)

https://spravy.pravda.sk/ekonomika/clanok/439218-strajkujucim-ma-zostat-zdravotne-poistenie-zaplatia-ho-odbory/?utm_source=pravda&utm_medium=rss&utm_campaign=rss

Zdravotné poistenie zamestnanca počas štrajku by sa nemalo prerušovať, navrhuje štát. Zaplatiť by ho však mali odbory.

Jednou zo zmien, ktorú pripravuje Ministerstvo zdravotníctva (MZ) SR je platba zdravotného poistenia počas štrajku. "V prípade štrajku sa zdravotné poistenie prerušuje u zamestnávateľa. To znamená, že zamestnávateľ počas štrajku všetkých zamestnancov, ktorí boli ohlásení na štrajk, odhlasuje z verejného zdravotného poistenia. Tí sa musia stať samoplatcami," povedal novinárom minister zdravotníctva Tomáš Drucker.

Podľa novely zákona o zdravotnej starostlivosti, ktorá je v medzirezortnom pripomienkovom konaní, by sa však zdravotné poistenie zamestnanca počas štrajku nemalo prerušovať. Zamestnávateľ neodhlási zamestnanca zo zdravotného poistenia a poistné počas štrajku refunduje odborová organizácia, ktorá štrajk vyhlásila.

[Späť na obsah](#)

Starodôchodcom v januári začnú prepočítavať penzie (Pravda; 192/2017; 19/08/2017; s.: 23,24,25,26; Dorota Hudecová ; Zaradenie: seniori - užitočná Pravda)

Prepočtu takzvaných starodôchodkov od januára budúceho roku už nič nebráni. Novela zákona o sociálnom poistení už vyšla v Zbierke zákonov.

Poradňa

Dorota Hudecová ©

Dôchodca o prepočítanie penzie žiadať nemusí. Urobí tak zaňho Sociálna poisťovňa, ktorá bude každého o zmene informovať. "O sume dostane dôchodca, ktorého starobný dôchodok sa prepočíta, rozhodnutie," avizuje riaditeľ komunikačného odboru Sociálnej poisťovne Peter Višváder. Sociálna poisťovňa vydá rozhodnutie najneskôr do 31. októbra 2018.

Zákon, ktorý platil do konca roka 2003, zohľadňoval predovšetkým solidaritu, kým zákon, ktorý začal platiť v januári 2004, je viac zásluhový. Ako skonštatoval minister práce Ján Richter, uvedomuje si, že zvyšovanie dôchodkov očakávalo všetkých 451-tisíc starodôchodcov. "Mali sme však záujem objektivizovať veci a chceli sme, aby navýšený dôchodok dostali najmä tí, ktorým bolo nie ich zavinením ublížené pre obsahovo rozdielne zamerané zákony," povedal Richter.

"Vďaka novele sa dosiahne taký stav, aby miera náhrady príjmu poistenca starobným dôchodkom v roku jeho priznania bola približne rovnaká, ako miera náhrady príjmu starobným dôchodkom toho poistenca, ktorý odišiel do dôchodku 1. januára 2004 a získal rovnako dlhé obdobie dôchodkového poistenia a dosahoval približne rovnakú úroveň zárobkov v porovnaní s priemernou mzdou v hospodárstve. Novela zákona sa vzťahuje len na tých starodôchodcov, ktorých dôchodok by bol vyšší, ak by sa jeho suma určila podľa zákona

o sociálnom poistení. Ide o dôchodcov, ktorí boli nadpriemerne ekonomicky aktívni, teda mali v zásade zárobky nad úrovňou priemernej mzdy v hospodárstve," informovala Daniela Rodinová z tlačového odboru rezortu práce.

Skupine starodôchodcov, ktorých penzia bola určená podľa zákona o sociálnom zabezpečení účinného do 31. decembra 2003 budú dôchodky prepočítané individuálne. Ich počet sa odhaduje na viac ako stotisíc. Tí, ktorým bol dôchodok priznaný pred rokom 2004, si prilepšia priemerne o 45 eur. Každý dôchodok bude Sociálna poisťovňa prepočítavať zvlášť, ak bude novo určený dôchodok vyšší ako doteraz vyplácaný dôchodok, zvýšenie sa môže pohybovať napríklad v rozmedzí od 10 do 100 eur. Zvýšenie však môže byť aj menej ako 10, alebo aj viac ako 100 eur, prípadne sa penzia nemusí vôbec zvýšiť. Výsledná suma sa určí z údajov evidovaných Sociálnou poisťovňou. Tí, ktorým bol dôchodok priznaný pred 1. októbrom 1988, pocítia paušálny nárast o 25,50 eura. "Napriek informatickej podpore asi 56-tisíc dôchodkov bude potrebné vybaviť čiastočne manuálne. Objem prác, ktorý to predstavuje, prevyšuje kapacity Sociálnej poisťovne a podľa jej odborných odhadov potrebuje na ich vykonanie približne 10 mesiacov," vysvetľuje dôvod, prečo sa budú penzie prepočítavať tak dlho, Rodinová. "S prihliadnutím na vek dôchodcov sa bude pri prepočítavaní dôchodkov postupovať od najstarších dôchodcov po najmladších. Zvýšený dôchodok sa penzistovi vyplatí najskôr od 1. januára 2018. Ak o novej sume dôchodku bude rozhodnuté v októbri 2018, bude mu penzia doplatená od 1. januára 2018. Ak starodôchodca, ktorý má nárok na prepočítanie dôchodku, zomrie skôr, než sa rozhodne o jeho sume, nárok na výplatu súm zvýšenia dôchodku od 1. januára 2018 do smrti dôchodcu prechádza postupne na manžela (manželku), deti a rodičov," dodala.

Ako sa budú nanovo počítat penzie

Parlament schválil zmenu zákona o sociálnom poistení, a tak prepočtu penzií starodôchodcov od januára 2018 už nič nebráni. Nové určenie sumy starobného dôchodku sa nevzťahuje na všetkých poberateľov starobného dôchodku, ktorým bol dôchodok priznaný podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004. Skutočnosť, či sa poberateľ starobného dôchodku právna úprava týka, závisí od: zákona, podľa ktorého bola určená suma starobného dôchodku, dátumu priznania dôchodku a hodnoty priemerného mesačného zárobku, z ktorého bol dôchodok vypočítaný. "Starobné dôchodky sa novo určia v závislosti od toho, či bol starobný dôchodok priznaný v sume určenej podľa predpisov účinných pred 1. októbrom 1988, alebo od 1. októbra 1988 do 31. decembra 2003 (podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov)," píše sa v správe Sociálnej poisťovne. "Suma starobného dôchodku sa opätovne, tak ako pri jeho priznaní, vypočíta podľa zákona o sociálnom zabezpečení účinného do 31.12.2003, a to ku dňu jeho priznania. Prakticky sa len zopakuje výpočet, ktorý sa uskutočnil pri priznaní dôchodku len z inak, podľa nových pravidiel, určeného priemerného mesačného zárobku, pričom percentuálna výmera dôchodku sa nezmení. Následne sa zopakujú všetky zmeny sumy dôchodku vrátane valorizácií odo dňa priznania až do účinnosti novely. Uvedeným postupom sa určí suma dôchodku k tomuto dňu. Na výplatu tejto sumy, ak bude vyššia ako suma, na ktorej výplatu má dôchodca nárok k tomuto dňu, bude mať nárok od 1.1.2018," priblížila Daniela Rodinová z tlačového odboru rezortu práce.

Starobné dôchodky priznané v sume určenej podľa predpisov účinných pred 1. októbrom 1988

Ide najmä o tieto predpisy:

- zákon č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 55/1956 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Zvýšenie starobných dôchodkov

Starobné dôchodky sa zvýšia od 1. januára 2018 o pevnú sumu 25,50 eura mesačne, ak sú splnené zákonné podmienky.

Hodnota priemerného mesačného zárobku

Na to, aby sa starobný dôchodok zvýšil, musel byť priznaný z priemerného mesačného zárobku najmenej v hodnote uvedenej v nasledujúcej tabuľke, v závislosti od roku priznania dôchodku:

PRÍKLADY:

1 Poberateľovi starobného dôchodku bol od 1. augusta 1985 priznaný starobný dôchodok v sume určenej podľa zákona č. 121/1975 Zb. v znení neskorších predpisov. Starobný dôchodok bol vypočítaný z upraveného priemerného mesačného zárobku 2 325 Kčs. Vznikne nárok na zvýšenie dôchodku o 25.50 eura mesačne.

2 Poberateľovi starobného dôchodku bol od 20. júna 1985 priznaný starobný dôchodok v sume určenej podľa zákona č. 121/1975 Zb. v znení neskorších predpisov. Starobný dôchodok bol vypočítaný z upraveného priemerného mesačného zárobku 2 320 Kčs. Nevznikne nárok na zvýšenie dôchodku o 25,50 eura mesačne.

Starobné dôchodky priznané v sume podľa zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zab.:

Nové určenie sumy starobných dôchodkov

Starobné dôchodky sa znovu vypočítajú z inak upraveného priemerného mesačného zárobku, a to spôsobom uvedeným v zákone. Ak bude novo určená suma starobného dôchodku vyššia ako vyplácaná suma, starobný dôchodok sa od 1. januára 2018 zvýši. Ak bude novo určená suma starobného dôchodku nižšia ako vyplácaná suma, poberateľovi starobného dôchodku sa bude naďalej vyplácať dôchodok v nezmenenej sume.

Hodnota priemerného mesačného zárobku

Na to, aby sa starobný dôchodok znovu vypočítal, musel byť priznaný z priemerného mesačného zárobku najmenej v hodnote uvedenej v nasledujúcej tabuľke, v závislosti od roku priznania dôchodku:

Starobné dôchodky priznané v sume určenej podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov

PRÍKLADY:

1 Poberateľovi starobného dôchodku bol od 15. júla 1994 priznaný starobný dôchodok v sume určenej podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Starobný dôchodok bol vypočítaný z upraveného priemerného mesačného zárobku 3180 Sk. Vznikne nárok na nové určenie sumy starobného dôchodku spôsobom uvedeným v zákone.

2 Poberateľovi starobného dôchodku bol od 23. marca 1994 priznaný starobný dôchodok v sume určenej podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Starobný dôchodok bol vypočítaný z upraveného priemerného mesačného zárobku 3130 Sk. Nevznikne nárok na nové určenie sumy starobného dôchodku spôsobom uvedeným v zákone.

Ako si poberateľ starobného dôchodku môže overiť, či sa naňho právna úprava vzťahuje

Všetky podstatné skutočnosti nájde penzista v rozhodnutí o jeho priznaní, prípadne v niektorých iných rozhodnutiach Sociálnej poisťovne a jej právnych predchodcoch, ktorými sa zmenila suma dôchodku. V rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku sa uvádza: právny predpis, podľa ktorého bol priznaný dôchodok, a tým aj určená suma dôchodku, dátum, od ktorého sa dôchodok priznáva, ako aj hodnota priemerného mesačného zárobku, z ktorého bola určená suma dôchodku. Ak poberateľ starobného dôchodku potrebuje pomoc s identifikovaním údajov v rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku, môže sa obrátiť na zamestnancov pobočiek Sociálnej poisťovne alebo Informačno-poradenského centra Sociálnej poisťovne.

Starobné dôchodky priznané v sume určenej podľa predpisov účinných pred 1. októbrom 1988

Rok priznania penzie	Hodnota priemerného mesačného zárobku (upraveného), od ktorej vznikne nárok na zvýšenie penzie - v Sk (Kčs)
pred rokom 1965	1509
1965	1509
1966	1536
1967	1568
1968	1619
1969	1698
1970	1794
1971	1 894
1972	1998
1973	2034
1974	2 063
1975	2 088
1976	2114
Rok priznania penzie	Hodnota priem. mesačného zárobku (upr.). od ktorej vznikne nárok na zvýš. penzie-v Sk (Kčs)
1977	2141
1978	2166
1979	2192
1980	2217

1981	2242
1982	2264
1983	2285
1984	2304
1985	2322
1986	2333
1987	2333
1988	2333

Rok priznania dôchodku	Hodnota priemerného mesačného zárobku (upraveného), od ktorej vznikne nárok na nové určenie sumy dôchodku - v Sk (Kčs)
1988	2733
1989	2750
1990	2767
1991	3689
1992	2900
1993	2934
1994	3134
1995	3 334
1996	3667
1997	3767
1998	3867
1999	3 967
2000	4067*
2001	4167*
2002	4267*
2003	4337*

* PRIEMERNÝ MESAČNÝ ZÁROBOK UPRAVENÝ PODĽA § 293K ZÁKONA Č. 461/2003 Z. Z. V ZNENÍ ZÁKONA Č. 3)0/2006 Z. Z. (PODĽA NOVELY ÚČINNEJ OD AUGUSTA 2006). POZNÁMKA; STAROBNÝ DÔCHODOK SA NA TIETO ÚČELY POVAŽUJE ZA PRIZNANÝ V ROKU 2003 AJ VTEDY, AK BOL PRIZNANÝ PO 31. DECEMBRI 2003 A POISTENEC SPLNIL PODMIENKY NÁROKU NA STAROBNÝ DÔCHODOK DO 31. DECEMBRA 2003 A SÚČASNE OD VZNIKU NÁROKU NA DÔCHODOK DO 31. DECEMBRA 2003 NEBOL NEPRETRŽITE ZAMESTNANÝ ALEBO BOL PRIZNANÝ PO 31. DECEMBRI 2004 POISTENCOVI, KTORÝ PRED 1. JANUÁROM 2004 NESPLŇAL PODMIENKU TRVALÉHO POBYTU NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. HOČI OSTATNÉ PODMIENKY NÁROKU NA STAROBNÝ DÔCHODOK SPLŇAL

Poznámka: Starobný dôchodok sa na tieto účely považuje za priznaný v roku 1988 aj vtedy, ak bol priznaný po 31. decembri 1988, ale v sume určenej podľa predpisov účinných pred 1.

októbrom 1988

POSTUP SOCIÁLNEJ POISŤOVNE

Sociálna poisťovňa o novom určení alebo zvýšení sumy starobných dôchodkov, ktorých sa právna úprava týka, rozhodne:

- od 1. januára 2018 do 31. októbra 2018, to znamená od účinnosti zákona do zákonom stanoveného termínu,

- písomným rozhodnutím.

- z úradnej povinnosti, nie je teda potrebná osobitná žiadosť poberateľa starobného dôchodku. Rozhodnutia bude Sociálna poisťovňa vydávať postupne v závislosti od dátumu narodenia poberateľa dôchodku (od najstarších dôchodcov) a od zložitosti prípadu.

Ak poberateľovi starobného dôchodku vznikne nárok na zvýšenie starobného dôchodku, doplatí sa mu suma patriaca od 1. januára 2018.

ZDROJ: SOCIÁLNA POISŤOVŇA

PRÍKLAD

Prepočet penzie starodôchodcu

Pánovi Petrovi bol priznaný starobný dôchodok v roku 1998 z upraveného priemerného mesačného zárobku 4 015 Sk. Jeho neupravený priemerný mesačný zárobok má hodnotu 9 480 Sk. Pán Peter pracoval len v zamestnaní v III. pracovnej kategórii a po 18. roku veku odpracoval 42 rokov. Starobný dôchodok sa po valorizácii od 1. januára 2017 vypláca v sume 442,60 eura mesačne.

NOVÉ URČENIE SUMY starobného dôchodku:

a) Určí sa nová suma upraveného priemerného mesačného zárobku

Priemerný mesačný zárobok sa určí tak, že suma 7 900 Sk sa započíta v plnej sume a zo sumy nad 7 900 Sk do 9 480 Sk sa započíta 41%.

Novo určený priemerný mesačný zárobok je 8 548 Sk [$7\,900 + 41\% \times (9\,480 - 7\,900)$].

b) Určí sa nová suma starobného dôchodku

Základná výmera starobného dôchodku

z III. pracovnej kategórie je 50% priemerného mesačného zárobku. Za každý rok od 26. roku zamestnania po 18. roku veku sa základná výmera zvýši o 1 %, to znamená, že dôchodok sa určí ako 67% priemerného mesačného zárobku. Novo určená suma dôchodku k dátumu priznania preto je 5 728 Sk mesačne (67% z novo upraveného priemerného mesačného zárobku 8 548 Sk). K takto určenej sume dôchodku sa pripočítajú všetky zvýšenia patriace

podľa osobitných predpisov od roku 1998 do roku 2017. Novo určená suma starobného dôchodku je 489,70 eura mesačne. Suma dôchodku sa ďalej ešte zvýši o valorizáciu od 1. januára 2018.

Dôchodok pána Petra sa zvýši o 47.10 eura mesačne.

PRIKLAD JE LEN ILLUSTRACNÝ,
ZDROJ: SOCIÁLNA POISŤOVŇA.

INFOGRAFIKA: PRAVDA / MARTIN CHOVANEC

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

----

otázky a odpovede

O starodôchodcoch

? Kto sú starodôchodcovia a koľko ich je?

Starodôchodcovia sú poberatelia penzií, na ktoré vznikol nárok podľa predpisov účinných pred 1.1. 2004, a to zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení (zákon o sociálnom zabezpečení). Ich počet je asi 451-tisíc. Na účely novely sú to poberatelia uvedených dôchodkov, ktorých suma by bola vyššia, ak by bola vypočítaná podľa zákony č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorý je účinný od 1.1. 2004. Ich počet je viac ako 110-tisíc.

? Prečo sa zákon týka len časti starodôchodcov?

Vzťahuje sa len na tých starodôchodcov, ktorých dôchodok by bol vyšší, ak by sa jeho suma určila podľa zákona o sociálnom poistení. Ide o dôchodcov, ktorí boli nadpriemerne ekonomicky aktívni, teda mali v zásade zárobky nad úrovňou priemernej mzdy v hospodárstve.

? Na aké dve skupiny sa členia starodôchodcovia?

Starodôchodcom, ktorým vznikol nárok na penziu podľa zákona o sociálnom zabezpečení účinného do 31.12. 2003, sa bude penzia prepočítavať podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Starodôchodcom, ktorým vznikol nárok na dôchodok podľa predpisov sociálneho zabezpečenia účinných pred 1.10.1988, sa penzia nebude znova prepočítavať, ale rovnako ako v roku 2009 sa zvýši o pevnú sumu. O sumu 25,50 eura sa zvýši aj penzia starodôchodcov, ktorí odišli do penzie v rokoch 1965 až 1988.

Pri novom výpočte dôchodku bude dodržaná zásada, aby sa postupovalo od najstarších starodôchodcov. V prvom kroku sa uskutoční výber dôchodcov, ktorých sa uvedená právna úprava bude týkať. Ako výberové kritérium slúži hodnota priemerného mesačného zárobku, z ktorého bol vypočítaný dôchodok pri priznaní.

Ak bol dôchodok priznaný po 31. 12.2003 a jeho suma bola vypočítaná podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, upraví sa suma jeho priemerného mesačného zárobku podľa pravidiel platných na rok 2003. Po vypočítaní dôchodku sa jeho suma valorizuje a prípadne zvýši za obdobie dôchodkového poistenia získané po vzniku nároku od dátumu jeho pôvodného priznania až do roku 2018.

Úprava priznaného dôchodku podľa predpisov účinných pred 1.1. 2004 k novo vypočítanej sume dôchodku nepatrí, pretože už je zohľadnená v úprave priemerného mesačného zárobku. V prípade, že by sa na novo vypočítanú sumu penzie použila úprava dôchodku podľa predpisov účinných pred 1.1. 2004, výsledná suma penzie by bola výrazne vyššia ako suma, ktorá by bola vypočítaná podľa zákona o sociálnom poistení, čo je v rozpore s hlavným cieľom, ktorý novela sleduje.

Uvedeným postupom sa vypočíta suma penzie, na ktorej výplatu vznikne starodôchodcovi nárok k 1.1. 2018. Nárok na výplatu penzie v tejto sume vznikne iba vtedy, ak je vyššia ako suma, ktorá starodôchodcovi patrí k 1.1. 2018.

Dôchodok starodôchodcu, ktorý bol priznaný podľa zákona o sociálnom zabezpečení účinného pred 1.10.1988: sa zvýši o pevne stanovenú sumu 25,50 eura. V prvom kroku sa uskutoční výber dôchodcov, ktorých sa uvedená právna úprava bude týkať.

? Prečo sa dôchodok starodôchodcov, ktorých sa novela týka, prepočíta podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a nie podľa zákona o sociálnom poistení?

Penzia starodôchodcov, na ktorú vznikol nárok podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení sa opätovne vypočíta podľa tohto zákona, ale z inak upraveného priemerného mesačného zárobku. Uvedený postup je v súlade so zásadou, ktorá sa dlhodobo uplatňuje v práve sociálneho zabezpečenia, že nároky na dôchodkové dávky sa posudzujú podľa predpisov, v čase účinnosti ktorých boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku.

? Aké je priemerné zvýšenie starobného dôchodku prvej skupiny starodôchodcov?

Priemerné zvýšenie starobných dôchodkov priznaných podľa predpisov účinných od 1. októbra 1988 do 31. decembra 2003 sa v roku 2018 odhaduje na úrovni cca 45 eur a v rokoch 2019 a 2020 na úrovni cca 46 eur. V rokoch 2019 a 2020 bude uvedené zvýšenie závisieť od percenta valorizácie starobného dôchodku.

? Prečo sa druhej skupine starodôchodcov zvyšuje dôchodok pevnou sumou a ako bola vypočítaná?

Zvýšenie starobných dôchodkov priznaných podľa predpisov účinných pred 1. októbrom 1988 sa vykoná pevnou sumou, pretože Sociálna poisťovňa nemá k dispozícii všetky informácie potrebné na výpočet týchto dôchodkov evidované v digitálnom tvare tak, aby boli spracovateľné informačnými technológiami, a nemá k dispozícii ani programové aplikácie na výpočet dôchodku podľa zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, ktorý bol platný pred 1. októbrom 1988.

Suma starobného dôchodku, na ktorý vznikol nárok podľa predpisov účinných pred 1. októbrom 1988, sa zvýši o pevnú sumu 25,50 eura. Táto suma je ekvivalentom

predpokladanej priemernej sumy zvýšenia peníí, ktoré boli priznané podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v rokoch 1988 až 1991. Obdobie rokov 1988 až 1991 je najbližšie k príjmovým pomerom pred rokom 1988, a práve z tohto dôvodu sa pri určovaní výberového kritéria a pevnej sumy zvýšenia vychádza z tohto obdobia.

? Prečo sa zvýšenie nevyplatí späť od roku 2004?

Ak by zákon, účinný od 1.1. 2018 stanovil, že dôchodky sa vyplatia späť od 1.1. 2004, znamenalo by to, že mení so spätnou účinnosťou právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho platnosťou. (Pôobil by v čase, keď ešte neexistoval). Išlo by o pravú retroaktivitu, ktorá je v právnom štáte v zásade neprípustná. Právna teória pripúšťa, že pravá retroaktivita by mohla byť za zvlášť mimoriadnych okolností v prípade sledovania osobitných a dôležitých cieľov celospoločenského alebo medzinárodného záujmu prípustná. V uvedených súvislostiach by však bola pravá retroaktivita opätovne významným právnym precedensom, ktorý by v budúcnosti mohol spôsobovať problémy pri nevyhnutných zmenách právnej úpravy dôchodkového systému.

Novela je tiež retroaktívna, pretože so spätnou platnosťou mení sumu dôchodku, ktorý bol priznaný ešte pred jej účinnosťou a aj platnosťou, ale jej právne účinky (nárok na výplatu dôchodku) nastáva až od jej účinnosti to znamená od 1. januára 2018. Tento druh retroaktivity je nepravou retroaktivitou, ktorá, ak je nevyhnutná na dosiahnutie sledovaného cieľa, je prípustná.

ZDROJ: MINISTERSTVO PRÁCE SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Späť na obsah

Podmienky na získanie dávky v nezamestnanosti sa upraví (finweb.hnonline.sk; 20/08/2017; TASR ; Zaradenie: Finweb)

<http://finweb.hnonline.sk/ekonomika/1013390-podmienky-na-ziskanie-davky-v-nezamestnanosti-sa-upravia>

Podmienky nároku na dávku v nezamestnanosti sa majú upraviť. Počíta s tým novela zákona o sociálnom poistení z dielne rezortu práce. Právnu normu na tohtotýždňovom rokovaní už schválila vláda.

Ministerstvo práce navrhuje, aby bol vznik nároku na dávku v nezamestnanosti jednotne stanovený. Podmienky bude najmenej dvomi rokmi poistenia v nezamestnanosti za posledné štyri roky. Pre zamestnancov s pracovnoprávnym pomerom na dobu neurčitú v súčasnosti platí, že musí byť poistený najmenej dva roky z posledných troch rokov. Rezort predpokladá, že zmeny v zákone umožnia väčšiemu počtu ľudí získať túto dávku, ak prídu o prácu.

Zjednotenie podmienok

"Cieľom navrhovanej právnej úpravy je zjednotením podmienok nároku na dávku v nezamestnanosti pre všetkých poistencov umožniť prístup k dávke v nezamestnanosti väčšiemu počtu poistencov, ktorí platili poistné na poistenie v nezamestnanosti, čím sa podporí naplnenie účelu tejto dávky," konštatuje rezort práce v dôvodovej správe s tým, že zmeny sú navrhované s prihliadnutím na podmienky nároku na túto dávku aj v okolitých susedských členských štátoch Európskej únie.

Na základe štatistických údajov Sociálnej poisťovne z roku 2016 sa predpokladá, že z dôvodu zjemnenia podmienok nároku pre osoby v pracovnom pomere na dobu neurčitú vznikne nárok na dávku v nezamestnanosti 3856 osobám, ktoré ju budú poberať v priemere päť mesiacov.

Rast dávky

Priemerná mesačná suma dávky v nezamestnanosti sa predpokladá na úrovni 444 eur v budúcom roku, v roku 2019 by mala byť na úrovni 462 eur a v roku 2020 by mala dosiahnuť 483 eur.

Zmeny sa majú dotknúť aj ľudí, ktorí pracujú na určitý čas a osoby dobrovoľne poistené v nezamestnanosti. Dĺžka podporného obdobia týchto poistencov sa predlžuje zo štyroch na šesť mesiacov. "Za predpokladu zjednotenia podmienok nároku na dávku v nezamestnanosti je dôvodné, aby bola jednotná pre všetkých poistencov aj dĺžka podporného obdobia v nezamestnanosti," zdôvodňuje ministerstvo.

Predĺženie obdobia by sa malo dotknúť 614 poberateľov, ktorým bude dávka vyplácaná v priemere o dva mesiace dlhšie v porovnaní so súčasnosťou. "Priemerná mesačná suma dávky sa očakáva v roku 2018 na úrovni 402 eur, v roku 2019 na úrovni 418 eur a v roku 2020 má dosiahnuť 437 eur," vyčíslil rezort práce v doložke vplyvov.

Liečenie chorľavého zdravotníctva

(Týždeň; 34/2017; 21/08/2017; s.: 22,23; [lukáš Krivošík](#) ; Zaradenie: [.politika](#) [.kniha](#))

Ekonom Marcel Klimek spísal zaujímavú diagnózu i predstavu reformy slovenského zdravotníctva. Chce pritom zachovať jeho čo najširšiu bezplatnosť a zároveň zaplatať diery, cez ktoré v systéme utekajú peniaze.

šesť urgentných príjmov pre dospelých a štyri pre deti chce minister zdravotníctva Tomáš Drucker vybudovať na Slovensku podľa správy, ktorá minulý týždeň vyšla v denníku SME. Majú slúžiť na poskytovanie neodkladnej zdravotnej starostlivosti a podobať sa tak trochu na tie zo seriálu Dr.House. Výkonný riaditeľ Health Policy Institute Tomáš Szalay pre .týždeň hovorí, že tento krok bol potrebný, lebo prechod medzi prednemocničnou a nemocničnou starostlivosťou doteraz zlyhával: „Na Západe je urgentný príjem výstavnou skriňou nemocníc. U nás doteraz neboli urgenty financované dobrým mechanizmom. Zmena, urobená ministerstvom zdravotníctva, by mala viesť k tomu, aby sa znížilo množstvo odvrátiteľných úmrtí."

Ekonom Marcel Klimek, ktorý ako odborník opozície sedí v Dozornej rade Všeobecnej zdravotnej poisťovne, hovorí, že nemá proti urgentným príjmom námietky, no sám by radšej videl zásadnejšie zmeny vo fungovaní zdravotníctva. Svoju predstavu nedávno spísal v publikácii Chorobopis a liečba slovenského zdravotníctva s podtitulom „Desatoro pre kvalitnú bezplatnú zdravotnú starostlivosť". Nejde o prvý reformný náčrt tohto autora. Klimekovi v roku 2014 vyšla publikácia s názvom Nemecký štandard pre Slovensko, v ktorom navrhoval systém špeciálnych ekonomických zón a o rok neskôr návrh reformy poľnohospodárstva s názvom Potravinová miliarda. Jeho nová publikácia o zdravotníctve si získala uznanlivé slová aj od predsedu Lekárskeho odborového združenia Petra Visolajského

či predsedníčky Odborového združenia sestier a pôrodných asistentiek Moniky Kaveckej. Ako teda slovenské zdravotníctvo a jeho perspektívy vidí Marcel Klimek?

.dožime v zdraví

Kvalita zdravotníctva medzi štátmi sa dá najlepšie porovnať zrejme cez štyri indikátory. Sú nimi: dožitie, dožitie v zdraví, odvrátiteľná úmrtnosť a dojčenská úmrtnosť. Na Slovensku sa vek dožitia zvýšil zo 71,2 roka v roku 1990 na takmer 77 rokov v roku 2014. Keď to porovnáme s Rakúskom, Českom, Poľskom a Nemeckom, každá z týchto krajín má dnes o niečo vyšší vek dožitia, no zároveň každá dosiahla v rokoch 1990 až 2014 väčší pokrok v jeho predlžovaní ako Slovensko.

Prirodzene, dôležitá je aj kvalita života. Je rozdiel dožiť sa vysokého veku v zdraví alebo byť obmedzovaný rôznymi chronickými ochoreniami. Slováci sa v zdraví dožívajú 55 rokov, kým Česi takmer o desať rokov dlhšie. Oproti Česku máme tiež vyššiu dojčenskú úmrtnosť. Odvrátiteľných úmrtí máme takmer dvojnásobok oproti nášmu západnému susedovi. Inak povedané, na 100-tisíc obyvateľov pripadalo v roku 2013 na Slovensku 237 ľudí, ktorí umreli, no nemuseli by, ak by dostali včasnú a efektívnu zdravotnú starostlivosť. Priemer Európskej únie je pritom 120 odvrátiteľných úmrtí na 100-tisíc obyvateľov. V EÚ sú za nami v tomto ukazovateli len Maďarsko, Bulharsko, Rumunsko, Litva a Lotyšsko.

Pritom sa nedá povedať, že by v zdravotníctve peniaze neboli. V roku 2015 sa v tomto rezorte otočilo 5,6 miliardy eur, z toho tri štvrtiny tvorili prostriedky zo zdravotného poistenia. Marcel Klimek upozorňuje, že napriek zväčšujúcemu sa objemu prostriedkov klesá počet zdravotníckeho personálu najmä pre odchod zdravotných sestier. Mnohí absolventi lekárskeho fakult idú priamo do zahraničia, a tak sa medzi slovenskými doktormi 45 percent nachádza vo veku nad 50 rokov.

Naše zdravotníctvo teda zjavne neprekvita. Klimek vidí príčiny v rezignácii vlády a štátu na rolu regulátora a správcu. Výsledkom je arbitrárna cenotvorba, keď rozdiely v cenách medzi porovnateľnými výkonmi dosahujú aj 80 percent, a alokačná neefektívnosť. Inými slovami, v štátnej časti zdravotníctva prostriedky chýbajú, kým v tej súkromnej niektoré firmy dosahujú bezprecedentné zisky.

.desatoro riešení

Ako túto situáciu riešiť? Marcel Klimek ponúka štyri „rýchle“ riešenia, ktoré by sa podľa jeho názoru dali realizovať už v priebehu šiestich mesiacov a potom šesť strategických dlhodobých riešení. Prvý návrh sa týka zníženia nadmerne vysokých výdavkov na lieky .

V štátoch OECD tvoria priemerne 20 percent z výdavkov na zdravotníctvo, u nás 35 percent. Veľa totiž nakupujeme originálne lieky namiesto lacnejších, no rovnako účinných, generických. Klimek teda navrhuje predpisovanie liekov nahradiť predpisovaním účinnej látky, s tým, že úhrada by bola naviazaná na najlacnejší liek. Sľubuje si od toho úsporu asi 300 miliónov eur ročne.

Ekonom chce tiež zaviesť systém bonusov (akýchsi zliav či vratiek) zo zdravotného poistenia. Inak povedané, ak by ľudia absolvovali všetky základné i špecifické zdravotné prehliadky, dostali by pár eur zo svojich odvodov pri ročnom zúčtovaní naspäť. V zdravotníctve by to

ušetrilo peniaze a zrejme by sa to prejavilo aj na zdravšej populácii, lebo ochorenia by boli zachytávané včas, ešte v ich počiatočných štádiách, keď sú jednoduchšie liečiteľné.

Komplikovanejší je Klimekov návrh, ktorý má motivovať zdravotné poisťovne, aby nakupovali nielen najlacnejšiu, ale aj najlepšiu zdravotnú starostlivosť pre svojich poistencov. Navrhuje podobné riešenie ako pri dôchodkových správcoch spoločnostiach: Majetok zdravotnej poisťovne má byť oddelený od zdrojov verejného zdravotného poistenia, pričom poisťovňa by mohla inkasovať iba poplatok za jeho správu. Inak povedané, 96 percent zdrojov z poistenia by išlo na zdravotnú starostlivosť a zvyšné 4 percentá by mohli použiť na svoju administratívu a keby ušetrili, nech z nich vytvárajú zisk.

No Tomáš Szalay z HPI má pochybnosti, či by to motiváciu zdravotných poisťovní naozaj zmenilo: „Videli sme aj na DSS-kách, že pokiaľ majú odmenu istú, motivácia dosahovať čo najlepšie zhodnotenie peňazí sporiteľov nemusí nutne nastať.“ Efekt by napokon závisel od detailov realizácie.

Zreálnenie cien predražených výkonov si Klimek sľubuje od pravidelnej aktualizácie bodovníka, teda akéhosi cenníka zdravotných výkonov, ktorá napríklad v Nemecku prebieha na štvrtročnej báze. Cenotvorba v zdravotníctve sa má diať cestou štruktúrovaného kolektívneho vyjednávania, podobne ako v Nemecku alebo v Kanade. Práve tu zrejme Klimek filozoficky narazí na liberálnejšie orientovaných ekonómov. Vinou faktorov ako informačná asymetria (váš lekár o vašej chorobe vie viac ako vy) alebo odkázanosť (pri zranení alebo ochorení by ste zaplatili aj prehnajúcu cenu, len aby zmizla vaša bolesť) by podľa Klimeka mali byť trhové prvky v zdravotníctve vyvážené silnou regulačnou rolou štátu. Aj v tejto oblasti teda dáva prednosť nemeckému štandardu - či presnejšie nemeckému prístupu k systému zdravotníctva. Naopak, liberálnejší ekonómovia by radi viac stavili na konkurenciu medzi rôznymi aktérmi v zdravotníctve.

V každom prípade, podľa Klimeka by vyššie uvedené zmeny ušetrili prostriedky pre dlhodobejšie zmeny. Väčší dôraz by sa podľa jeho názoru mal klásť opäť na všeobecných lekárov namiesto špecialistov. V západnej Európe vybavujú všeobecní alebo rodinní lekári 80 percent všetkých prípadov bez nutnosti zapojenia špecialistu. Ekonóm sa prihovára aj za zvýšenie plátov zdravotných sestier. Argumentuje štúdiou, podľa ktorej menej pacientov na jednu sestru vedie k menšiemu počtu úmrtí. Dôležité je tiež investovať do obnovy nemocníc. Len riešenie havarijných stavov by si zrejme vyžadovalo asi 100-miliónov eur ročne. Pri výdavkoch majú nemocnice šetriť zavedením permanentného výdavkového benchmarkingu a controllingu. Inak povedané, ak dodávateľ ponúkne súkromnej nemocnici lepšiu cenu, mal by ju ponúknuť aj štátnej...

Marcel Klimek od navrhovaných zmien očakáva nielen finančne stabilnejšie zdravotníctvo, ale aj zlepšenia v oných ukazovateľoch, spomenutých na začiatku. Teda, aby sme žili dlhšie a zostali do vyššieho veku zdraví.

V západnej Európe vybavujú všeobecní alebo rodinní lekári osemdesiat percent všetkých prípadov

Foto:

Slovenské zdravotníctvo leží na operačnom stole už niekoľko rokov. Pomôžu ho vyliečiť reformné návrhy Marcela Klimeka?

[Späť na obsah](#)
